

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Hébet évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MELLENKÉNT BETEVÉNT ÉGVEZÉS:
szombaton és egyes rendkívüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlévelár (városháza,
Földszint 7. sz. ide küldendő a kéziratok.)

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája, ide küldendő az előfizetési díjak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A polgármesterek kongresszusa.

A törvényhatósági joggal felruházott városok polgármesterei és főtisztviselői szeptember 9-én országos értekezletre gyűltek össze Kassa város székházába. Az értekezlet legfontosabb tárgya a városok hitelügyének rendezése volt. A városok hitelszükségletének kielégítésére egy nagy pénzügyintézet van alakulóban a városok közrműködésével. A városok egy része nagyon pártolja az új intézet tervét, más része pedig bizonyos bizalmatlansággal fogadta. A kérdés velege az, hogy tisztán csak a városok maguk alapítsák-e meg az intézetet, vagy a tőke összeállításában részt vegyen-e a pénzügy is? A Magyar Városok Középponti Hitelintézetének alapítói úgy tervezték a dolgot, hogy a tíz milliányi alaptőke felét adják a városok, felét pedig egy pénzcsoport, — de az igazgatóságnak kizárólag polgármesterek legyenek a tagjai, tehát a vezetés kizárólag a városok kezében maradjon. Ezt több város helyeselte; több város azonban ellenezte, hogy a pénzügy is bevonassék a dologba. A mai értekezleten erről folyt a tanácskozás, amelynek az volt a vége, hogy bizottságot alakítottak, amely alaposan foglalkozik majd ezzel a kérdéssel, — alkalmasint igyekezni fog majd megismerni a tervezett alapításnak is minden részletét — s ha a bizottság befejezi munkáját: újabb értekezletre fogják összehívni a törvényhatósági joggal bíró városok megbízottjait.

A nagygyűlést a városháza nagytermében délelőtt kilenc órakor nyitotta meg *Brolly* Tivadar pozsonyi polgármester, elnök. A gyűlésen csaknem valamennyi törvényhatóság képviseltette magát. Jelen voltak: *Hegedűs* Aladár királyi tanácsos (Baja), *Wennes* Jenő (Győr), *Juhász* Mihály királyi tanácsos (Hódmezővásárhely), *Szentpály* István (Miskolc), *Rimler* Károly (Nagyvárad), *Töpler* Kálmán (Sopron), *Saára* Gyula (Székesfehérvár), *Rezucha* István (Versecz), polgármesterek. *Fekete Nagy* Béla (Kolozsvár), helyettes-polgármester, *Dembitz* Lajos (Szabadka), főügyész, *Geml* József királyi tanácsos (Temesvár), *Profuma* Béla (Ujvidék) és *Taschler* Endre (Szeged) főjegyzők, azonkívül számos városi tanácsos, főjegyző, *Magos* György dr. főügyész, *Csóka* Sámuel tanácsos (Debreczen), *Farkas* Mátyás főjegyző (Győr), *Csáky* Lajos dr. tb. főügyész (Hódmezővásárhely), *Baghy* László helyettes-polgármester, *Sándor* István főjegyző (Kecskemét), *Gaál* Gyula dr. tanácsos (Komárom), *Hofbauer* Aurél helyettes-polgármester

(Marosvásárhely), *Lukács* Ödön tanácsos (Nagyvárad), *Szabó* János helyettes-polgármester, *Róth* Ferenc, *Korsós* Zoltán tanácsosok (Pancsova), *Tróbert* Aladár dr. főjegyző (Pécs), *Dembitz* Lajos dr. helyettes-polgármester (Szabadka), *Vajay* Károly dr. polgármester, *Antal* Sándor dr. tb. főügyész, *Bankóczy* Gyula rendőrfőkapitány (Szatmárnémeti), *Rohuba* Béla alpolgármester, *Marczkovics* Imre dr. főjegyző (Ujvidék), Kassa város tisztikara *Éder* Ödön polgármester vezetésével jelent meg testületileg. A gyűlésen résztvett *Halász* Lajos országgyűlési képviselő is.

Brolly Tivadar elnök megnyitja az ülést, üdvözölte a megjelenteket. Előre bocsájította, hogy tisztán városi ügyekkel fognak foglalkozni és mellőznek minden politikai kérdést. Egyben megköszönte Kassa városának szíves vendégszeretétet.

Éder Ödön kassai polgármester, Kassa város nevében üdvözölte a megjelenteket.

Az elnöki előterjesztések után rátértek a tárgysorozat első pontjára, a városok hitel- és anyagi viszonyai rendezésének tárgyalására.

Brolly elnök utalva a kérdés fontosságára, kérte, hogy érdemlegesen foglalkozzanak vele. A városok rá vannak szorulva arra, hogy kölcsönöket vegyenek föl, mert a mindinkább fokozódó szükségletek már többé nem fedezhetik pótlóddal. A hazai pénzügyintézeteknek a városokkal szemben tanúsított magatartása indította a városokat arra, hogy mozgalmat kezdjenek hiteléletük szervezésére. Reméli, hogy sikerül ebben a kérdésben egyöntetű megállapodásra jutniok és egy olyan szervezet létesíteniök, amellyel rendezhetik a városok hitelügyét.

Ékes Lajos városi tanácsos szakszerű beszédben ismertette a mozgalom eddigi fázisait és bemutatta az egyes városoknak erre vonatkozóan hozott határozatát.

Szentpály István azt fejtegeti, hogy a pénzügyintézet csakis pénzcsoport bevonásával létesülhet.

Wennes Jenő hasonló értelemben szólal föl. A pénzügyintézetben a városok tulsúlyát oly módon gondolná biztosítandónak, hogy a városok két millióval nagyobb összeggel participálnának a bankban, mint a pénzcsoport.

Bernády György indítványozza, hogy küldjenek ki egy bizottságot, amely záros határidő alatt tegyen jelentést a létesítendő bank tervezetéről.

Vajay Károly, *Rimler* Károly, *Saára* Gyula,

és Halász Lajos országgyűlési képviselő felszólalásai után elhatározták a bizottság kiküldését és annak tagjait megválasztották *Brolly* Tivadart, *Éder* Ödönt, *Rimlér* Károlyt *Wennes* Lajost, *Szentpály* Istvánt és *Bernády* Györgyöt és fölkérték *Halász* Lajos országgyűlési képviselőt mint a városok hitelügyének alapos ismerőjét, hogy a bizottság munkásságát támogassa tevékenységével.

Rimlér Károly a városi tisztviselők fizetés-rendezéséről szólott. Eddig mindig kirekesztették a tárgyalásokból a tisztviselők anyagi helyzetének kérdését, hogy még a látszatát is elkerüljék annak, hogy egyéni érdekek szolgálatában állanak. A költségvetésbe két millió koronát vettek föl erre a célra, de ezt mindeddig még nem osztották szét és ezért most sürgelni kell az ügyet, minthogy a városi tisztviselők anyagi tekintetben rászorulnak a támogatásra.

Az elnök kimondja a határozatot, hogy fölterjesztelt intéznek a belügyminiszterhez az ősz-szeg melőhbi szétosztása érdekében.

Bernády György azután Hauke zombori polgármesternek fegyelmi ügyét hozta szóba, majd megállapították a jövő évi kongresszus megtartásának időpontját és helyét.

A jövő évi nagygyűlést szeptember hónap első napjaiban *Temesváro*t fogják megtartani.

Ezután a tisztikart választották meg: *Brolly* Tivadart egyhanguan újra elnökévé választották. *Brolly* kérte, hogy mentse föl e tisztségtől, de a kongresszus megmaradt választása mellett. Al-elnökök lettek: *Éder* Ödön és *Telbisz* Károly.

A kongresszus tagjai a nagygyűlésről Rákóczi sirjához vonultak, amelyre *Brolly* Tivadar polgármester tett le koszorút. Délben egy óraker lakkoma volt, amelyen megjelentek az összes kiküldöttek, továbbá Kassa város előkelősége. Az első felkőszöntőt *Éder* Ödön kassai polgármester mondta az egybegyűltekre, azután *Szalay* főispán üdvözölte a vendégeket, tolmácsolva egyuttal a rokonérzést, amellyel a kormány a városok iránt viseltetik. Felkőszöntőket mondott még *Brolly* Tivadar Kassa városárá. *Kriebel* Edgard kassai főjegyző a hölgyekre, *Gál* Imre (Komárom) Kassa vendéglátó közönségére.

Városunk 1910 évi költségelirányzatának bevétele és kiadása.

Debreczen sz. kir. város 1910. évi költségvetésének bevételi és kiadási tételeit a következőkben soroljuk elő:

Bevétel.

I. Pénztári maradvány	100.346 K 78 fill.
II. Sámsoni birtokból	11.800 — "
III. Szóvati birtok	131.601 — "
IV. Szántó és kaszálók	437.485 39 "
V. Hortobágyi legelő	188.050 — "
VI. Ménes	34.194 04 "
VII. Erdőség	562.341 — "
VIII. Városi épületek	402.808 34 "
IX. Városi fürdő	16.840 — "
X. Közvágóhid.	99.300 — "
XI. Cseré- és téglagyártás	152.000 — "
XII. Könyvnyomda.	16.000 — "

XIII. Fuvarozás	390 K — fill.
XIV. Javadalmak	136.296 08 "
XV. Vásárvám és piacjövdelem	98.885 98 "
XVI. Cselekvőtőkék és kamat	241.354 54 "
XVII. Közigazgatás	61.481 28 "
XVIII. Egyházak és közm. isk.	23.223 85 "
XIX. Városi rendőrség	18.800 — "
XX. Városi színház	3.800 — "
XXI. Városi közművek	94.013 33 "
XXII. Árvaszék	— — — "
XXIII. Katonai és ill. ügyosztály	2.199 — "
XXIV. Községi adó	220.226 30 "

Összesen: 3.053.437 K 22 fill.

Ehhez rendkívüli bevétel: 379.800 — "

Összesen: 3.433.237 K 22 fill.

Kiadás.

I. Pénztári maradvány	
II. Sámsoni birtokból	4.623 K 83 fill.
III. Szóvati birtok	32.059 51 "
IV. Szántó és kaszálók	69.483 18 "
V. Hortobágyi legelő	139.532 43 "
VI. Ménes	42.925 20 "
VII. Erdőség	233.575 80 "
VIII. Városi épületek	126.029 36 "
IX. Városi fürdő	11.920 — "
X. Közvágóhid.	49.281 — "
XI. Cserép- és téglagyártás	93.689 86 "
XII. Könyvnyomda.	26.000 — "
XIII. Fuvarozás	17.727 90 "
XIV. Javadalmak	8.085 — "
XV. Vásárvám és piacjövdelem	32.554 — "
XVI. Cselekvőtőkék és kamat	309.916 20 "
XVII. Közigazgatás	442.584 03 "
XVIII. Egyházak és közm. isk.	376.218 02 "
XIX. Városi rendőrség	307.680 57 "
XX. Városi színház	35.365 89 "
XXI. Városi közművek	190.746 — "
XXII. Árvaszék	54.505 — "
XXIII. Katonai és ill. ügyosztály	32.132 50 "
XXIV. Községi adó	15.250 — "

Összesen: 2.972.738 K 38 fill.

Ehhez rendkívüli kiadás: 460.498 K 84 fill.

Összesen: 3.433.237 K 22 fill.

A gázgyár kibővítése.

Városunk törvényhatósági bizottsági közgyűlése elhatározta, hogy a gázgyárat új gáztartóval kibővíteti. Ezen munkálat biztosítására versenytárgyalást hirdetett és a beérkezett ajánlatokat f. hónap 6-ikán délután bontotta fel a világítási bizottság. Az ülésen Körner Adolf tanácsnok elnökölt. Az ülésen jelen voltak Debreczeni Jenő világítási igazgató, Aberle Rajmund mérnök, Dóczy Emil dr., Rankay Józsi számtiszt, Szántó Sámuel és Bechert Manó bizottsági tagok.

Ajánlatot a következő cégek nyújtottak be:

Szab. osztrák-magyar államvasuti társaság Resiczabánya. Ajánlatot tesz 8000 kb. befogadó gáztartó szállítására, mely 12.000 köbméterre kibővíthető szazhatvannégyezer koronáért. A tartó sulya 2716 mm.

Párisch Gyula a Schlick gyárral 2126 mm. tartóért két százhuszezerhatszázhuszonkilenc koronáért.

Gazometer Fabrik 2525 mm. sulyu tartóra

százhuszonegyezerhatszáz koronával tesz ajánlatot.

Danubius gépgyár r.-t. ajánlatának végösszege százharminchatezeröttszáz korona; a tartó 2568 mm.

Világítási és vízmű r.-t. ajánlati végösszege százharmincezernyolcszázhuszonhét kor. A tartó súlya 2690 mm.

Eisler S. Budapest a tartót 2241 mm. sulyban százharminchétezernyolcszázhuszonegy koronáért szállítja.

Kölnische Maschinenbahn Actiengesellschaft 2640 mm. tartót százhatvankétezerhatszázhatvenhat kor. szállít.

A bizottság az ajánlatokat összehasonlítás végett kiadta a világítási bizottságnak, mely munkálatait elkészítés után a bizottságnak bemutatja és ehhez képest tesz a bizottság a tanácsnak előterjesztést.

A közigazgatási bizottság ülése.

Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottsága folyó hónap 6-ikán tartotta meg rendes havi ülését *Weszprémy Zoltán* főispán elnökletével. Az ülésen jelen voltak: Kovács József polgármester, Magoss György dr. főügyész, Bészler Károly és Varga Elemér dr. tanácsnokok, Márk Endre, Tüdös János dr., Varga Emil dr. h. főorvos, Fauszt Elek kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Szilágyi Imre, Fejes Ferenc dr., Rickl Antal, Csánky Viktor kir. tanfelügyelő, Balkányi Miklós dr., Kajáry Lajos kir. mérnök, Borsos József építész, h. főmérnök.

Az ülés első tárgya volt a *polgármesteri jelentés* augusztus hónapról, mely hűen beszámol a város közigazgatásában előfordult nevezetesebb eseményekről.

Az árvasszéki elnök jelentése.

Augusztus havában gyámság alá jött 41 egyén, töröltetett 23; augusztus végén gyámság alatt maradt 5203, gondnokság alatt 91 egyén. A gyámpénztár állása 1909 augusztus végén:

1. gyámpénztári kezelésben:

készpénz	6,028 K	37 f
betét és értékpapír	1.083,858 "	95 "
adóslevél	1.128,663 "	74 "
drágaság, érték	7,105 "	47 "

2. letéti kezelésben:

készpénz	3,020 K	31 f
betét és értékpapír	327,073 "	81 "
adóslevél	5,850 "	— "
drágaság	38 "	— "

3. kamathátralék . . . . . 3,022 K 38 f

4. az árvasszéki iroda tevékenysége: volt hátralék július végén 12 drb.; érkezett augusztusban 731 drb.; összesen 743 drb., ebből augusztusban leíratott és kiadatott 696 drb.; hátralék maradt 47 drb.

A bizottság a jelentést tudomásul vette.

A kir. pénzügyigazgató jelentése.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint 1909 augusztus hónapban befolyt egyenes adóban 458,403 kor.

58 fill.; hadmentesség díjban 2123 kor. 03 fill.; bélyegjövődékben 154,312 kor. 71 fill.; jogilletékben 67,569 kor. 69 fill.; dijjövődékben 2481 kor. 17 fill.; dohányjövődékben 170,216 kor. 57 fill.; határvámjövődékben 35,042 kor. 40 fill.; fogyasztási és italdobban 25,833 kor. 32 fill.

A pénzügyminiszterium felhatalmazása folytán 79, saját hatáskörömben 3 esetben engedélyeztem fizetési halasztást.

Időleges házadó mentesség 50 esetben állapított meg.

A bizottság a jelentést tudomásul vette.

Kir. főmérnök jelentése.

Az állami kezelésben levő és kiegészített törvényhatósági utak jó karban vannak.

A debreczeni—egri hatósági úton a makadám burkolat készítése folyamatban van.

A debreczeni—békési törvényhatósági úton a makadám burkolat készítése elkezdődött.

A debreczeni—tokaji államosítandó úton a földmunka kezdetét vette.

A bizottság a jelentést tudomásul vette.

A kir. tanfelügyelő jelentése.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter ur a két gazdasági iskolánál szervezendő közismereti tanítói állás ügyében a beirt fu- és leányövéndékek számának a beiratások után való felterjesztését kívánja, a II-ik számú szaktanító állami gazdasági ismétlő iskola épületének tervezetét némi módosítással elfogadta.

A miniszter ur a halápi állami elemi iskola burtorzatának pótlására 400 koronát engedélyezett, ugyancsak a tanyai iskolához Benedek Ákos és Biró Gerő okleveles tanítókat kinevezte. Ugyancsak a miniszter ur egyik körrendeletében kimondotta, hogy a más jellegű iskoláknál működő tanítók az állami iskolák gondnoksági tagjai nem lehetnek.

Friedmann Berta izr. polgári leányiskolai tanítónő részére évi 200 kor. fizetéskiegészítőt, Kerégyártó József ref. tanító részére további évi 20 kor. és Simon István ref. tanító részére folytatólág 140 kor. évi korpótlék államszegélyt tett folyóvá, özv. Kanizsai Endréné ref. tanítónőt pedig 1500 kor. évi nyugdíjjal nyugdíjazta.

A miniszter ur a tanítói árvaház felügyelő bizottságba Csanak Józsefné urnót és Dávid Mihály ref. tanítót tagul kinevezte.

A tiszti főorvos jelentése.

Augusztus hónap közegészségügyi viszonyai rosszabbak voltak, mint július hóé, mert bár 10 esettel kevesebb volt a halálozási szám. De a megbetegedési esetek nagyobb számmal fordultak elő és pedig a fertőző kórok köréből. Augusztus hónapban a tiszti főorvosi hivatalhoz a következő fertőző betegségeket jelentették: hasi hagymáz 32, meghalt 5, kanyaró 35, meghalt 1, roncsló toroklob 3, meghalt 1, vörheny 2.

A hasihagymáz a város területén 23 megbetegedéssel és 3 halálzással, a város külső területén pedig 10 megbetegedéssel és 2 halálesettel szerepelt; fertőzve van különösen a város keleti része. A meg-

betegedések lefolyása komplikált. A hasihagymáz keletkezésére a nagy hőség és az e folytán beálló rotadás, valamint a kisebb intelligenciájú lakosság tisztaság iránti érzéketlensége volt nagy befolyással.

Általában e hónapban az emésztő csatorna hurutos és lobbos bántalmait uralkodtak, főképpen a szegényebb és tisztátalan lakással bíró családok 7 éven alul levő gyermekeknél fordult elő.

A kanyaró megbetegedések lefolyása jóindulatú volt.

Minden fertőző megbetegedésnél az óvintézkedések és a fertőtlenítő eljárások pontosan és szigorúan végrehajtottak.

Augusztus hónapban összesen 176 halálozás fordult elő, ebből 28 volt a halvaszületés és elvetelés. A város területén augusztusban született 150 fiú és 145 nő, összesen 295, meghalt 75 férfi és 73 nő, összesen 148. Házasságra lépett 34 pár. A közközházban ápolás alatt maradt augusztus végén 134 férfi és 116 nő, összesen 250. A kerületi tisztviselők 94 fekvő és 445 járó beteget kezeltek.

Orvostudományi hullaszemle 4 esetben történt. Orvostörvényeszközi boncolás 1 esetben foganatosított. A 7 éven alul elhaltak gyógykezelése körül mulasztás nem fordult elő.

Az élelmiszer- és piacvizsgálatok hetenként kétszer és egy általános havi vizsgálattal végeztek, ez alkalommal elkoboztatott $\frac{1}{2}$ kg. bűzös marhahús, 40 deka bűzös kolbász, 44 deka légyköpött hús, romlott szafaládé, és 23 db rothadt dinnye.

Köztisztasági szempontból a lakások udvarai szigorúan ellenőrzöttek, azonban annál nagyobb a tisztátalanság a város szélső utcáin, ahol csatornázás nincsen. Valósággal be van terítve a széles út rothadó dinnyehajjal, tengeri csutkával, házi szemét, amit az ottani lakosság minden valószínűség szerint azért dobál az utca közepére, hogy a saját udvarán kevesebb hulladék gyűljön össze. Szigorú ellenőrzés és utánjárás a rendőrség részéről ezeken a botránys állapotokon segíteni tudna.

A főállatorvos jelentése.

Az 1909. évi augusztus hónap folyamán Debreczen sz. kir. város területén megállapítva lettek szövőnyosan az I., VII. és VIII. kerületben a sertésvész, a VI. és VIII. kerületben a lépfene.

Megszűnt augusztus hó folyamán a sertésvész a II. és V. kerületben, a takonykór az V-ik kerületben, a lépfene a VIII. kerületben, a veszettség a IX. kerületben.

A VIII. kerületben megállapított sertésvész következtében a sertésvásárok be lettek tiltva, azonban a földművelésügyi m. kir. miniszter ur engedélyt adott a sertések Magyarország belforgalomba szállítására, a sertésvásárok megtartására.

Az állandó állat egészségrendőri intézmények nem változtak. Az intézkedések megtették, hogy szeptember hónap első felében az itteni közbiztonsági husvizsgálati tanfolyam megkezdessék.

A bizottság a jelentést tudomásul vette.

MEGJELENT

„Ős Debreczen“

Előszedések Debreczen múltjából.

Irta: KONCZ ÁKOS.

Ára dízes kiállításban 3 korona.

Kapható a szerzőnél (Városház, földszint) 7. számú szoba vagy lapunk kiadó-hivatatalánál, a városi nyomdavidálatánál. o o

Hírek.

— **Kisajátítási jog megadás.** A József kir. herceg-utcai 64. sz. házat a város meg akarta venni övőépület céljára, a tulajdonos azonban tulmagaos árban szabta meg a ház értékét. A város emiatt kénytelen volt kisajátítási jogot kerna a minisztertől, ki ezen jogot a városnak megadta.

— **Kossuth-szobor leleplezés Aradon.** Aradon szeptember 19-ikén tartják meg a Kossuth-szobor leleplezési ünnepét. Városunkat a leleplezésen Kovács József polgármester és Végő Gyula főkapitány fogják képviselni.

— **A világiatási vállalat költségvetése.** Városunk évekkel ezelőtt külön kezelésbe vette a világiatási vállalatot, mely a gondos és szakzerű vezetés mellett évről-évre hatalmasabban fejlődik emellett, hogy közvilágiatásunk mintaszere. A vállalat most állította össze 1910. évre szóló költségelőirányzatát. A vállalat géztermékben 2040,000 kőbméter irányzott elő, villamosságban pedig 710,000 kilowattot. A kiadások a gázgyáráról 422,920 koronában vannak előirányozva és pedig anyag és munkabérekre 293,810 kor.; gázfűtásra 48,000 kor.; utcavilágiatás 25,000 kor.; fuvartartás 4,500 kor.; személyzet fizetése 17,360 kor.; általános kiadások 42,500 kor.; százelőkos eredmény 5000 kor.; behajthatatlan követelések 500 kor.; kamatteher 27,000 kor.; Bevétel ősszeg 487,140 kor.; légszuszatadás 345,640 kor.; melléktermékek 139,900 kor. Tiszta haszon: 64,220 korona. A villamos telep kiadása 220,550 kor.; bevétel 217,750 kor. itt tehát 2800 korona hiány mutatkozik, mely azonban szinte elűnik a jövő évben, több haszon fog mutatkozni. A költségvetést a jog- és pénzügyi bizottság legközelebb tárgyalja, majd a tanács elő kelűl.

— **Muzeumi ülés** a muzeumi bizottság f. hónap 10-ikén délután 4 órakor a Csokonai-kör helyiségében ülést tart érdekes tárgyszorozattal, melyre a bizottság tagjainak megjelenését kérjük.

— **Szabadságon Aerél Géza** főmérnök szabadságát megkezdte. míg **Tikos Imre** mérnök szabadságáról hazérkezett.

— **Felhívás.** A következő felhívást pártolásra ajánljuk: „E hónap 28-án nyolcszázadik több reformdus lelkész jön Debreczenbe. A vendéglők a legjobb akarat mellett sem képesek az érkezők negyedrészét sem elhelyezni. Ezért fordul az intéző bizottság Debreczen vendégértel polgárságához, hogy fogadjanak hajlékukba egy-két vendéget. Most kérszünk ismételve felmerült esetekből kifolyólag azt is jelezni kívánjuk, hogy a vendégek semmi egyebre igényt nem tartanak, mint ama szerény kis helyre, hová fejüket lehajtsák. Újból kérjük

a vendégek elhelyezését, azzal a tudósítással, hogy az érkezők névsora alulírottánál, a püspöki hivatalban már megtekinthető. Debreczen, 1909 szeptember 9-én. *Hajdu Zsigmond*, püspöki titkár, bizottsági elnök.

— **Baleset. Debreczeni Jenőt,** a világitási vállalat igazgatóját, mint igaz részvéttel értesülünk, sajnálatos baleset érte, amennyiben egy állványról lecsuszván, leesett és vállpercét kifémáztatta. Az igazgató néhány napig feküdni lesz kénytelen.

— **Zilahy Gyula Máramaroszigeten.** Fővárosi és máramarosmegyei lapokban egyaránt sok dicséretes dolgot olvasunk *Zilahy Gyula* igazgató Mára-maroszigeten játszó szintársulatáról. Aársulat a legjobb erőkből van összeállítva és így remélhetjük, hogy aársulat nálunk is megelégedésre fog működni. Egyébiránt *Zilahy Gyula* igazgató az új darabok egész özönét megszerezte és azokat jó betanulásban és kitűnő szereposztásban mind bemutatja városunk közönségének. Az igazgató a jövő héten városunkba érkezik a bérletek felvéve ügyében.

— **Házaladási ajánlatok.** A háztulajdonosok egyre-másra ajánljákjuk házaikat megvételre a városnak. Közülök sokan azt hiszik, hogy a város pénzirta kimerítetlen és oly hallatlan árakat kérnek felajánlott házas telkükért, hogy az ajánlatot komolyan venni nem lehet. Így a jog- és pénzügyi bizottság a napokban tárgyalta a Sümeghy Ferenc ajánlatát, ki a Csapó-utcán levő kettős telkű házáért 330.000 koronát kér, holott azt a mérnöki hivatal 49.000 koronára becsülte. Az ilyen ajánlatokkal igazán kár foglalkozni, mert ha a városnak feltétlen szüksége lesz ezen telkekre, megkéri a kisajátítási jogot, de semmi esetre sem vesz meg ilyen telket százazreken.

— **Cipőgyár városunkban.** Városunkban a magyar ipar emelésére és az idegen kétes minőségű külföldi áruk kiszorítására városunk derék kisiparosai részvénytársasági alapon cipőgyár alakításán fáradoznak. Az alakuló ülést meg is tartották, melyen Dávidházy Kálmán ipartestületi elnök lelkes beszédben vizsgálva a részvénytársaság célját, mely után egy huszas bizottságot választottak, mely a tervet részletesen ki fogja dolgozni.

— **A polgármesterek kongresszusa.** Szeptember 9-ikén tartották meg a polgármesterei értekezletet Kassán. Városunkat a gyűlésen Magoss György dr. tiszti főügyész és Csóka Sámuel tanácsnok képviselték.

— **Halálozás.** Nagy Károly a csapóutcai iskola tanítója f. hónap 10-én tifuzban elhunyt. A tanúgy buzgó, lelkiismeretes munkása dőlt ki személyében, kit családja és ismerősei méltán gyászolnak.

— **Hőzigazgatási bejárás.** A telefonkábelek és vezetékek irány nyomának megállapítása céljából közigazgatási bejárás lesz e hónap 13-án. A város részéről a bejárásn Borsos József építész, Végh Gyula főkapitány és Debreczeni Jenő világitási igazgató vesznek részt.

— **A tiszadobi szobormű leleplezése.** A tiszadobi *Andrássy* szobrot az elmúlt vasárnap leplezték le Tiszadobon nagy ünnepségek között. Az ünnepségen városunk részéről Kovács József polgármester volt jelen.

— **Érdekes könyvajándék.** Lőcse sz. kir. város polgármestere városunk könyvtára részére megküldötte a lőcsei kalendárium 1626. facsimilijét. Az érdekes és különösen nyelvtörténeti nézőpontból becses könyvért a tanács köszönő levelet kül-

dött Lőcse sz. kir. város figyelmes tanácsának. A könyvre legközelebb visszatérünk, addig is ajánljuk a művet elolvasásra mindazoknak, akik a régi nyelvemlékek iránt érdeklődnek.

— **A főiskolai tanév megnyitása.** A főiskolában a tanévet a szokásos ünnepségek közt f. hónap 9-ikén nyitották meg díszes közönség jelenlétében.

— **Nem lesz az idén ellenőrzési szemle.** A m. kir. honvédelmi miniszter a közös hadügyminiszterrel egyetértőleg elrendelte az ellenőrzési szemle elmaradását. A tartalékos tisztek szemléjét azonban a szokott időben az idén is megtartják.

— **Hirdetés. Kedvezmény a szőlősgazdák részére.** Az 1892. évi XV. t.-c. 3. §-a értelmében nyílt községekben azok a szőlősgazdák, kik szeszitalok kimérésével, vagy kismértékben való elárusításával (1888. XXXV. t.-c. 2. §-a) nem foglalkoznak, abban a kedvezményben részesülnek, hogy saját termésű boraiktól a házi szükségletre szánt bormennyiség után italdó fejében ezental is csak a jelenleg fennálló fogyasztási adónak megfelelő részét fizetik és pedig: I-ső osztályú községekben hektoliternként bor után 6 korona 70 fillért, bormust és szőlőcefre után 5 korona 04 fillért. A hivatali törvény 26-ik §-a szerint a házi fogyasztás bejelentésére a következők rendeltetnek, ugymint: Azok a szőlősgazdák, akik az előbbi §-ban jelzett kedvezményre igényt tartanak, kötelesek szeptember hó 15-ig, legkésőbb azonban, ha előbb szüretel-nének, a szüret megkezdéséig igényüket a községi előjárásnál bejelenteni. Az a kérdés, vajjon abban az esetben, ha a szüret szeptember hó 15-ike után kezdődik, a szőlősgazdák házi fogyasztásra szánt saját termésű boraiknak a kedvezményes adótétel alá vonása iránt bejelentéseiket e határidő lejártá után is a későbbi szüret megkezdéséig jogérvényesen megtehetik-e? már szabályozást nyert a „Budapesti Közlöny” 1892. évi 190. számában közzétett „Hirdetmény”-ben, melynek 2. pontja szerint az 1895. évi XV. t.-c. végrehajtása iránt 1892. évi 51.015. számú „Utasítás” 26. §-a értelmében a szőlősgazdák említtel jogérvényes bejelentésére szeptember hó 15. ike és ha a szüret előbb kezdődnie, a szüret megkezdése tüzetelt ki végső határidőül. E szerint tehát a bejelentések, ha a szüret szeptember 15-ike utáni időben kezdődnie is, legkésőbb szeptember hó 15-ig okvetlenül megteendőek. (1895. évi 13.450. sz. pénzügyminiszteri határozat.) Megjegyeztetik, hogy a belterületen a városban állandóan lakók részéről a belvárosi rendőrkapitányságnál, a szőlőkertekben és a mezőségekben kintlakók részéről pedig a mezőrendőrkapitányságnál történni leendő bortermeiknek bejelentése. E bejelentésbe foglalandó egyszersmind a bejelentő lakhelye, házszáma, a családtagok száma és a szőlőbirtok terjedelme holdakban s a házi fogyasztásra felhasznált bor évi átlagos mennyisége hektoliterekben. Ha kedvezményes adózásra igényt tartó szőlősgazda egész bortermeit házi fogyasztásra akarja felhasználni, köteles abban az esetben, hogy ha termése öt hektolitert meg nem halad, az egész termését után a kedvezményes adót, vagy a szőlőcefrék, illetőleg mustnak a bor- és husifogyasztási

adó iránti törvények és szabályok 17. §-a értelmében való kijelentése, vagy pedig a bortermés szokásos felvétele, alkalmazásával a bor- és husfogyasztási törvények és szabályok 48. és 49. §-a szerint azonnal lefizetni. Debreczen, 1909 szeptember hó 2. *A városi tanács.*

A nagyerdei hidegvizgyógyintézet

flyó évi április havában megnyílt.

Intézeti és fürdő- orvos **Dr Szász Adolf.** (lakik Piac-utca 59. sz.)

A vizgyógyintézet látogatói a vizgyógyintézet orvosa, vagy más orvos rendelménye alapján vehetik az intézetet igénybe s a rendlénny a fürdőszolgának átadandó.

A vizgyógyintézet délelőtt 5— $\frac{1}{2}$ 9-ig, délután $\frac{1}{5}$ 5-től $\frac{1}{8}$ 8-ig férfiak, délelőtt $\frac{1}{9}$ 9—12-ig és délután 1— $\frac{1}{5}$ 5-ig nők által használható. Ugyanott reggel 5 óratól este 7-ig kádfürdő, hétfőn, szerdán és pénteken nők, egyéb napokon férfiak által használható gőzfürdő áll rendelkezésre.

A fürdő felügyelőség.

!! MEGJELENT !!

□ A VÁROSI TANÁCS KIADÁSÁBAN □

DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS ÉRVÉNYBEN LÉVŐ SZABÁLYRENDELETEINEK GYŰJTEMÉNYE.

Az 564 oldal terjedelmű vaskos kötet ára
2 KORONA.

Kapható a városi könyvnyomda-vállalat irodájában. **Kossuth-utca, városház-épület.**

3241. csn. sz.
1909.

Debreczen sz. kir. város polgármesterétől.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságánál a legközelebbi rendes közgyűlésen választás után a következő állások töltenek be:

1. Egy **rendőrfogalmazói** állás évi 1800 korona fizetéssel, s 400 kor. lakbérrel.

2. Egy **adókievítői** állás évi 1300 korona fizetéssel és 300 korona lakpénzzel.

Ezen s a választás folytán esetleg megüresedő állásokra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állásokat elnyerni óhajtják, hogy minősítésüket s eddigi szolgálataikat s egyéb körülményeiket igazoló okmányaikkal pályázati kérvényeiket főispán urhoz címezve, hozzám f. év szeptember hó 20. napjának délután 5 óráig annival is inkább nyujtsák be, mert a későbbben érkező pályázati kérvények figyelembe vételnél nem fognak.

Megjegyzem, hogy a városi tisztviselők a folyó évben drágasági pótlékok élveznek; a fizetésrendezés ügye belügyminiszeri jóváhagyás alatt áll.

Rendőrfogalmazói állásra pályázóknak az 1883. I. t.-c. 3. szakaszában, az adókievítői állásra pályázóknak pedig az 1883. I. t.-c. 19-ik §-ában körülírt minősítéssel kell bírniok.

Debreczen, 1909 szeptember 4.

Kovács József s. k.
polgármester.

Alapítottatt 1561.

Telefon : 270.

« DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS » ▶▶

KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA.

(VÁROSHÁZÉPÜLET, KOSSUTH-UTCA.)

A modern technika legújabb vívmányaival felszerelve, készit mindenféle nyomtatványokat a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, jutányos ár mellett. ☺☺☺☺☺

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legizlésebben állittatnak ki. — Yidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. ☺☺☺☺☺

Tartós betűrebből készült tömöntvényekkel helybelli és vidéki nyomdákknak, könyvkötőknek jutányos árért rövid idő alatt szolgálunk.